

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 544. Qualiter extinguatur debitum per remissionem creditoris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

deponere, unde dum dictum in antecedentibus, de positione liberari debitorem, id intelligendum; præcedentibus aut concomitantibus cæteris; quamvis & singula, etiam minus solennia, habeant suos effectus, ut dictum in antecedentibus.

Quæst. 544. Qualiter per remissionem creditoris extinguatur debitum.

R Esp. Primò in genere: Dubium non est, remissione creditoris solvi obligationem debitoris. *L. fundum. §. Titio ff. de legat.* ubi dicitur remissionem debiti esse virtuales solutionem. Neque valor hujus remissionis impeditur, quòd debitor haberet non solvendi debitum; cum is animus voluntariæ remissioni & donationi non obstat. Per. Nav. *de rest. l. 4. c. 5. n. 29.* Castrop. *tr. 32. d. 1. p. 26. §. 5. n. 1.* de Lugo *d. 21. n. 48.* Requiritur tamen ad hoc primò, quòd debitor ab hac remissione non impediatur; puta, si debitum quoque sit alterius. v. g. dum debitum est famæ restituendæ religioso, ut pote quod est totius religionis, item debitum filii-familias, servi, uxoris, cujus illi non habent administrationem. Castrop. *l. c. n. 2.* uti etiam quandoque jure positivo aliqui creditores ad dictam remissionem faciendam inhabiles redduntur ob fraudes, quæ in dicta remissione intervenire possunt. v. g. Canonici, ut possint distributiones remittere aliis Canonici à choro sine legitima causa absentibus juxta *Trid. sess. 24. c. 12. de reform.* Castrop. *l. c. n. 3.* apud quem vide alia hujus exceptionis exempla. Secundò requiritur, ut remissio fiat liberè; nulla enim remissio facta ab ebrio, amente; quia non est actus humanus. item extorta à creditore incusso ei metu, vel fraude commissa à debitore falsò fingente se esse pauperem & impotentem solvere, item precibus importunis quas mavult creditor evitare, quàm debitum sibi solvi, extorta, ut Nav. *in man. c. 16. n. 17.* Less. *l. 2. c. 17. n. 48.* Sanch. *de matr. l. 4. d. 10.* Castrop. *l. c. n. 4.* de Lugo. *n. 46.* ubi etiam, quòd, si creditor partem debiti remittat; quia non sperat aliter ullam solutionem, remissio facta solutio, debitore nolente solvere, nisi per litem aliasve vias creditori molestas, quod autem aliqui dicunt remissionem non fore liberam, adeoque nullam, si fiat non præsentata creditori solutione, ex eo, quòd creditor visà pecunià, fortè non remitteret, meritò rejicitur à Molin. Sor. Nav. Less. & aliis apud de Lugo. *l. c. n. 47.* iis consentientem. Requiritur tertio, ut fiat à potente condonare seu remittere, de quibus infra, ubi de donatione. in quibus de cætero casibus non valeat remissio creditoris, vide apud de Lugo. *l. c. n. 51.* remittitur verò debitum non tantum, remissione expressa, sed etiam tacita, interpretativa & virtuali, dum nimirum debitor (etiam ob certas causas non audens petere remissionem, ut Sa. *v. restitutio n. 32.*) probabilibus & moraliter certis conjecturis existimat, ereditorem non invitum fore, imò gratum futurum, si debitum retineat sibi que applicet. Per. Nav. *l. 3. de rest. c. 1. n. 160.* Less. *l. 2. c. 12. n. 48.* Castrop. *n. 5.* vide de hoc pluribus de Lugo *à n. 52.* Inducitur quoque hæc remissio factò in foro externo, puta, dum creditor instrumentum obligationis laceraret, cancellaret vel debitori traderet scienter & liberè. *L. habeo ff. de pactis. L. sibi rographum. ff. de probat.* quod usque ad eò verum esse ait Castrop. *n. 7.* ut ex eo tantum, quòd, si apud debitorem, nisi domesticus sit, illud instrumentum reperitur, sive cancellatum, sive non, & si præsumptio debitum vel solutum vel remissum esse, Et si creditor asserat se illud ignoranter tradidisse, cancellasse vel lacerasse,

vel vi aut furto sibi sublatum, id quidem testibus probare possit, interim tamen debitore non coacto solvere. Laym. *L. 3. tr. 2. c. 9. n. 11.* nequaquam tamen censetur fieri remissio restitutio ante solutionem pignore, ut constat ex *L. 3. ff. de pactis.* Porò dum plures sunt debitores ejusdem creditoris æquè primò vel æquè secundò, ex remissione uni facta non deobligantur alii; quia unius obligatio ad alterius obligationem non dependet, neque tamen etiam ob remissionem uni factam gravari debent cæteri. Si autem unus est principalis debitor & alii secundarii, facta remissione ipsi principali, deobligantur cæteri non secus, ac fidejussores liberato principali. ut Valq. *de rest. c. 19. §. 1. du. 4.* cum communi. E contra, si uni ex secundariis remittatur solùm actio, quæ creditor illum in defectum principalis convenire poterat & compellere, nihil per hoc remissum est principali debitori; quia hujus obligatio non dependet ab obligatione secundarii. Verum dum secundario remittitur ipsum debitum, quod præstare nequit nisi in defectu principalis, quia non est debitor, nisi principali deficiente, principalem non teneri solvere creditori, sed isti secundario, cui facta remissio; cum per hanc remissionem creditor jus suum, quod habebat contra principalem, transfulerit in illum secundarium, astruit Castrop. *cit. n. 7.* Qualiter autem Pontifex remittere possit debita aliena, vide apud eundem Castrop. *l. c. §. 6. per totum.* Illud hic notandum cum eodem §. 5. n. 6. quòd quò ad forum externum quantum est de jure communi, facta hac remissione pacto nudo, id est, nec juramento, nec stipulatione vestito, sola extinguatur actio & obligatio naturalis, remanente actione & obligatione civili, contra quam tamen excipere potest debitor allegata remissione sibi facta, pro ut habetur. §. *præterea. §. æquè Inst. de except. §. l. si unus. ff. de pactis.*

2. Resp. Secundo in specie; fit quoque extinctio debiti ipso jure per acceptilationem, ut constat ex §. 1. *Inst. quib. mod. toll. oblig. §. L. in pluribus. ff. de acceptilat.* est enim imaginaria seu juris fictione, nullà intercedente pecunià facta solutio ad interrogationem debitoris, num acceptum habeat debitum, creditore respondente: habeo: non minus liberans debitorem ab obligatione sua; quàm vera & realis, intercedente pecunià aliave re fungibili facta solutio. *Srv. ad tit. de acceptilat. th. 87.* ac *sibi dem Muller.* Ac ita est species liberationis civilis inducta à jure civili, non obstante. *l. 8. §. fin. ff. de acceptilat.* dicatur juris genium; cum, ut *Lauterb. in ff. de acceptilat. §. 3.* dicatur realis ratione usus & effectus. Definiti potest cum eodem §. 2. quòd sit modus, quo interroganti debitori verborum formà (intellige quibus contracta) obligatio à creditore per congruentem responsionem æquè, ac solutio facta esset, remittitur. Acceptum rogare possunt debitores eorumque hæredes & successores; per se tamen, non per alios; cum acceptilatio sit actus legitimus, qualis per alium vel alieno nomine expediti nequit, unde per tutorem, curatorem, procuratorem, etiam cum speciali mandato, acceptum rogari nequit. *l. 13. §. 10. ff. de acceptilat.* *Lauterb. l. c. §. 4.* *Srv. & Muller, l. c. th. 91. lit. a. §. seq.* possunt tamen id tutores, procuratores habentes mandatum directum in novationem, non in acceptilationem, per indirectum, novando nimirum, seu priùs in se recipiendo obligationem debitoris, & sic acceptum rogando, AA. citati. Possunt de cætero pupilli similesque, etsi rerum suarum administratione non habeant, sine autoritate tutorum, curatorum, rogare acceptum; cum hæc ratione conditionem suam meliorem faciant. *l. 2. §.*

x i. ff. de acceptil. Lauterb. l. c. Acceptum verò facere possunt illi soli, qui ipsi sunt creditores, habentes administrationem rerum suarum. Lauterb. *l. c.* §. 5. Siru. Muller. *cit. th. 91.* unde, ut iidem, id non possunt tutores, curatores, procuratores non nisi per indirectum juxta dicta paulò ante; quia etsi illi sint loco creditorum, non tamen ipsi sunt creditores, sed neque ipsi pupilli, minores & c. sine autoritate tutorum & c. & si id fecerint, & debitor interim solverit, convictio indebiti locum non habet; cum hoc casu acceptilatio sit nulla, & pecunia rectè soluta, Muller. *cit. th. 91. lit. i.* cum Brunem. *ad l. 1. c. de acceptil. ut è contra conditioni locus est, si id fecerint cum autoritate tutorum.* Ea quæ accepto haberi seu ferri possunt, sunt obligationes præexistentes contractæ verbis, ita ut, si alia obligatio acceptilata fuerit, de jure communi non valeat ut acceptilatio, nec obligatio ipso jure extinguatur, sed debitor exceptione doli vel pacti conventi, de non petendo cujus vim habet acceptilatio, ratione formæ vel materiæ inutilis se tueri potest (quod tamen distinguit Zoës. *in ff. de acceptil. n. 5.*) Muller. *l. c. th. 90. lit. u.* Lauterb. *l. c. §. 6.* sive de cætero obligationes illæ sint puræ, sive conditionatæ, licet enim conditio obligationem suspendat, & ante impletionem non existat debitum, tamen quod in diem vel sub conditione debetur, acceptum haberi potest, ita tamen ut acceptilatio ipsa purè fiat, *l. 4. §. 5. ff. de acceptil.* (utpote quæ dilationem in diem aut conditionem recipere nequit. Muller. *l. c. lit. 9.*) & tunc demum effectum obtineat, si conditio exstiterit, vel dies advenerit. *l. 12. §. 21. ff. de acceptil.* ita Lauterb. §. 6. Secundò sunt ea tantum, quæ debentur, & non unum pro alio, nec plus quam debetur; etsi superflua adjectio non vitiet negotium; potest tamen pars accepto ferri, modo in stipulationem non sit adductum, quod divisionem non recipit. Lauterb. *cit. §. 6. infine.* denique forma ejus ferè consistit in dicta interrogatione debitoris & responsione creditoris, facta verbis solennibus. v. g. quod ego tibi promisi vel debeo, habesne acceptum? creditore respondente: habeo. Verùm hæc ad aliqualem theoreticam cognitionem acceptilationis sufficiant; cum, ut Hahn, apud Muller. *cit. th. 90. lit. b.* hodie dum in stipulatione & acceptilatione solennia illa interrogationis & responsionis necessariò observanda non sint ex consuetudine generali, & in effectu parum referat, an stipulationem (idem est de acceptilatione) ut stipulationem, an ut nudum pactum valere quis velit; cum & de jure canonico & moribus nostris etiam ex tali pacto actio competat Brunem, etiam *ad l. 2. C. ult. ff. de acceptil.* dicat, hodie dum exiguum esse acceptilationis usum; cum pacti liberatorii & acceptilationis veterum unus idemque effectus sit. & *ad l. 8. ff. eod.* affirmet nullum esse discrimen inter tale pactum & acceptilationem. imò Cyprian. Fagn. *in censur. belg. ad 2. §. Inst. quib. mod. toll. oblig.* affirmet, nostris moribus in usu non esse acceptilationem, nec ullam inter eam & pactum de non petendo servari differentiam. eademque ferè dicant Gudelin. *de jur. noviss. l. 2. c. 5.* Carpz. *p. 2. c. 19. d. 17.* Bocer. & alii apud Mullerum. *l. c.*

Quæst. 545. An & qualiter mutuo consensu solvatur vinculum obligationis.

Resp. Contraria voluntate seu mutuo consensu solvitur ipso jure vinculum obligationis, dum nimirum utrimque placet, ut à contractu mutuo consensu inito, re integra, vel certè omnibus, quæ acta sunt, retroactis seu restitutis rursus abeat. Stru. *in ff.*

de solut. th. 80. lit. a. & seq. firmissima enim est regula; quòd ab omni conventionè per contrariam utriusque partis voluntatem licitum sit recedere, modò res sit integra; cum nihil tam naturale, quam unumquodque eo modo resolvi, quo colligatum est juxta. *l. 35. ff. de reg. jur. junct. à l. 153.* atque ita hodie dum utriusque partis contrahentium consensu à quovis pacto obligatorio & à contractu recedi potest, legibus hac ratione solentibus præcipitantiæ hominum succurrere, ne obstructum juris rigorem in damnum incidant, improvidè se gerentes in conventionibus suis. Muller. *in stru. cit. th. 80. lit. b.* quem vide ostendentem & declarantem idipsum in pluribus, nimirum in pactis liberatorii, in contractu emptionis, venditionis, in contractu societatis, pignoris, mandati & c. Quoad hoc verò, quando nam res dicatur integra, in genere illud dici potest, quòd in specie Muller. applicat contractui emptionis; nimirum quòd extra dubium sit, usque ad perfectionem contractus omnia esse integra; cum hoc casu non sit contractus, sed nudi tractatus, qui ex natura sua non sint obligatorii. ex quo autem perfectus est contractus ratione finis seu implementi (qualis v. g. in contractu emptionis & venditionis est post factam rei traditionem & pretii solutionem, sive ab utraque parte sive ab alterutra factum debet utrum) res amplius integra dici non potest. Ex quo verò perfectus est ratione essentia, nimirum per utriusque contrahentium consensum, hoc consensu declarato, res non sit integra, quantum ad alteram partem, seu respectu unius partis contrahentium, ac ita dissolvi nequeat, nisi utraque parte consentiente. de cætero rem esse integram dicit Muller. *l. c.* quando res, seu quòd idem est, jus seu causa in eodem statu juridico permanet, ita ut aliam juris dispositionem non ingrediatur, licet enim res aliam mutationem subeat, juris tamen relatione, & quòd ad respectum illum, quòd ad alium refertur, eandem in jure retineat qualitatem.

Quæst. 546. An & qualiter extinguatur debitum compositione facta inter creditorem & debitorem.

Resp. Dubium non esse, posse debitorem ita componere se cum creditore, ut soluta ei parte debiti, reliquum sibi remittatur ob inopiam solvendi totum, ut supponunt AA. & constat ex antecedentibus. An verò maneat debitor liber à præstanda integra solutione, si ad pinguiorem fortunam revertatur, ita ut possit commodè integre solvere, in eo non ita conveniunt AA. affirmat Bonac. cum aliis *de restit. d. 1. p. 2. num. 6.* de Lugo tamen *cit. d. 21. num. 49.* id ita distinguit, ut procedat, si revera debitor isto tempore impotens solvere totum, offerat illam partem, nullo pacto aut conditione addita, sive residuum remittatur, sive non, & postea proposita sua inopiâ petat liberationem & sponaneam remissionem residui. si verò fiat, ut communiter fieri solet, quòd creditores, ut recipiant saltem partem illam, consentiant remissioni residui, à quo qui non consenturi, si scirent & sperarent debitorem reversurum ad meliorem fortunam, ait de Lugo, vereri se, nam justè non solvatur residuum in casu melioris fortunæ. si tamen creditor liberè ex misericordia absolutè consentiat remissioni residui. valet remissio sine onere solvendi postmodum, ubi debitor evadit ditior. de Lugo. *l. c.* remittens ad Sanchi, *de matrim. l. 4. d. 9. n. 17.* Vide eundem pluribus de eo, quando pactio